

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.231/2009/3.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Kecskeméti 3. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Mátó Tibor ügyvéd) által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Dr. Hajzer Gabriella ügyvéd által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2009. április hó 14. napján kelt 15.G.40.069/2009/5. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 393.500,- (Háromszázkilencvenháromezer-ötszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A X... Zrt. megrendelte az alperestől a **(település neve, fantázianév)** beruházásban létesülő egyes épületek teljes körű csapadékvíz elleni szigetelési munkálatainak elvégzését a hőszigetelési és bádогоzási munkákra is kiterjedően. A vállalkozási szerződés teljesítéséhez szükséges anyagok beszerzése érdekében az alperes a felperes jogelődjével, a perben nem álló Y... Kft-vel kötött 2006. november 18. napján szállítási keretszerződést, amelynek alapján a Y... Kft. - többek között - 2006. november 30-án és december 18-án összesen 6.558.022,- Ft értékben építőanyagokat szállított az alperesi megrendelőnek. A szállítások alapján 2006. december 30-i teljesítési határidővel 1.064.700,- Ft-ról, míg 2007.

február 8-i teljesítési határidővel 5.493.322,- Ft-ról bocsátotta ki 5317/2006. és 5598/2006. számú számláit. A számlákat a megrendelő kifogásközlés nélkül befogadta, a vételárat azonban nem egyenlítette ki.

A szállítási keretszerződés megkötésének napján a szerződő felek között engedményezési szerződés is létrejött, amelyben érintett harmadik félként a **X...** Zrt-t szintén feltüntették. A szerződésben rögzítették a szállítási szerződés létrejöttének tényét, valamint az alperes és a **X...** Zrt. közötti vállalkozási jellegű szerződéses kapcsolatot. Az engedményezési szerződés 4. pontja szerint az engedményező alperes hozzájárult ahhoz, hogy az engedményes **Y...** Kft. által kibocsátott, az érintett munkákhoz kapcsolódó anyagszállítási számlák ellenértékét a **X...** Zrt. az engedményesnek utalja külön megállapodásban rögzített fizetési határidők betartásával. Egyidejűleg az engedményes vállalta, hogy az alperes által leigazolt számlák másolatait a **X...** Zrt. részére megküldi, míg a **X...** Zrt. az általa teljesített kifizetések banki bizonylatait az alperes rendelkezésére bocsátja. Megállapodtak abban is, hogy a **X...** Zrt. alperes felé fennálló tartozásai az engedményes részére történt kifizetések összegével csökkennek, s az engedményes a kötelezett általi kifizetések után az engedményező felé kibocsátott számlákat teljesítettnek tekinti. Amennyiben viszont a fizetési határidők időpontjában az alperesnek a **X...** Zrt.-nél befogadott számlája nincs, köteles az engedményes felé teljesíteni. A szerződést az alperes és a **Y...** Kft. írta alá. A kötelezett az engedményezés tényéről tudott, tartalmát azonban nem ismerte, annak alapján a **Y...** Kft. részére nem teljesített.

2007. március 12. napján a **Y...** Kft. a felperesre engedményezte az alperessel szemben fennálló 6.558.022,- Ft összegű, szállítási szerződésből eredő követelését, amelynek tényéről az alperest értesítette.

A **X...** Zrt. 2007. május 3., míg a **Y...** Kft. 2007. október hó 18. napjától áll felszámolás alatt. A **X...** Zrt.-vel szemben folyamatban lévő felszámolási eljárásban az alperes 9.660.194,- Ft és kamatai erejéig hitelezői igényt jelentett be, melyet a felszámoló nyilvántartásba vett. Az igény részben a **(település neve, fantázianév)** lakóparkban elvégzett szigetelési munkálatok vállalkozói díja.

A **Y...** Kft.-vel szemben folyó felszámolási eljárásban a felperes 2007. november 13-án hitelezői igényt terjesztett elő 9.780.211,- Ft erejéig az adós kezesi felelősségére hivatkozással. Az összeg tartalmazza a perbeli követelést is.

A felperes keresetében 6.558.022,- Ft és ebből 1.064.700,- Ft után 2007. január 1-től, míg 5.493.322,- Ft után 2007. február 9-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kereseti kérelmét elsődlegesen azzal indokolta, hogy a **Y...** Kft. az alperessel szemben fennálló követeléseit a felperesre engedményezte. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy amennyiben az alperes és a **Y...** Kft. között létrejött engedményezési szerződés alapján a **X...** Zrt-t, mint kötelezettet terhelné a teljesítés, úgy a Ptk. 330. § (1) bekezdése alapján fennálló kezesi felelőssége miatt tartozik helytállni az alperes.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a 2006. november 18-i engedményezési szerződés alapján a X... Zrt. került kötelezetti pozícióba. A felperes és a Y... Kft. között létrejött engedményezés kapcsán maga is hivatkozott a Ptk. 330. § (1) bekezdése alapján fennálló kezesi felelősségre azzal, hogy a felperes a vele szerződéses jogviszonyban álló engedményezővel szemben érvényesíthetné igényét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a kereseti kérelemnek megfelelően marasztalta. Határozatának indokolásában úgy foglalt állást, hogy az alperes és a Y... Kft. között 2006. november 18-án létrejött szerződés engedményezésnek nem tekinthető, miután abban a követelés átruházása nem történt meg, a felek csupán a fizetési kötelezettségek teljesítésének módjáról állapodtak meg, annak tényét ugyanis a szerződés nem rögzíti, hogy az engedményes a saját nevében lenne jogosult az alperest illető vállalkozói díj követelésére. Álláspontja szerint ezt az értelmezést támasztja alá az alperesi ügyvezető tárgyalási nyilatkozata is, amely úgy értelmezhető, hogy az alperest tekinti a X... Zrt.-vel szemben fennálló követelés jogosultjának, továbbá az is, hogy a kötelezettel szembeni felszámolási eljárásban az alperes érvényesíti a hitelezői igényt. Megállapította ugyanakkor, hogy tartozásátvállalás sem történt, miután a szerződést a X... Zrt. félként nem írta alá. Másodlagos indokolásként utalt arra, hogy a perbeli számlákon rögzített fizetési határidő időpontjában a X... Zrt.-nél nem volt az alperesnek befogadott számlája, így a szerződés 6. pontja alapján is kizárt a kötelezett felelőssége. Az alperes kezesi felelősségével összefüggésben kifejtette, hogy érvényes, hatályos és egyben visszterhes engedményezési szerződés hiányában a hivatkozott jogszabályi rendelkezés nem alkalmazható. A Y... Kft. 2007. március 12-i engedményezési szerződés alapján fennálló kezesi felelőssége ugyanakkor az alperes kötelezettségét nem érinti, arra kizárólag az adott szerződés szerinti engedményező hivatkozhat. Éppen ezért nem hat ki a per eldöntésére az sem, hogy a felperes a X... Zrt.-vel szembeni felszámolási eljárásban hitelező igényt nem jelentett be. A Y... Kft. szerződéses tulajdonjog fenntartása pedig a megrendelőt a vételár megfizetésének kötelezettsége alól nem mentesíti.

Az elsőfokú ítélet ellen annak megváltoztatása és a kereset elutasítása érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésének indokolásában megismételte azt az elsőfokú eljárásban is kifejtett érvelését, miszerint az alperes és a Y... Kft. között létrejött megállapodás tartalmát tekintve engedményezési szerződés, amelyhez a kötelezett hozzájárulására nem volt szükség, irányában a feleket kizárólag értesítési kötelezettség terhelte. A peradatok alapján pedig megállapítható, hogy a kötelezett az engedményezés tényéről tudomással bírt. Az alperes felelőssége ennek megfelelően a sortartásos kezesség szabályai szerint alakul, az ez alapján történő marasztaláshoz a felperesnek tehát azt kellett volna bizonyítania, hogy a kötelezettől megkísérelte a behajtást, ami eredménytelen volt. E tekintetben azonban az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárást nem folytatott le, a felperes pedig az

ehhez szükséges jogi lépéseket sem tette meg. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében tényként rögzítette, miszerint a számlák fizetési határidejének időpontjában az alperesnek a X... Zrt.-nél befogadott számlája nem volt. Ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy ilyen számlák voltak, annak pedig nem lehet jelentőséget tulajdonítani, hogy azok nem a **(fantázianév)** beruházással összefüggésben

keletkeztek, mivel a szerződés 6. pontjában a felek erre vonatkozóan kikötést nem tettek. Amennyiben viszont az elsőfokú bíróság a felek között létrejött szerződést nem minősítette engedményezésnek, úgy vizsgálnia kellett volna a Y... Kft. és az alperes közötti szállítási szerződés tartalmát, amelynek 16. pontja tulajdonjog fenntartást tartalmaz a szállító javára.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Az elsőfokú ítélet érvein túl hangsúlyozta, hogy a X... Zrt-t az engedményezési szerződés tartalmáról nem értesítették, ezért az továbbra is az alperesnek tartozik, tehát a szerződés rendelkezései nem hatályosulhattak. A tulajdonjog fenntartással kapcsolatos alperesi érveléssel összefüggésben kifejtette, hogy az kizárólag a szállító számára nyújt többletbiztosítékot, a fizetési kötelezettséget azonban nem érinti.

A fellebbezés alaptalan.

A perben nem volt vitatott, hogy a felperes a Y... Kft-vel kötött engedményezési szerződés alapján a keresettel érintett két számlakövetelés jogosultja, keresetösségi joga tehát fennáll. Ez a követelés abból a szállítási szerződésből eredő vételárigény, amelynek megrendelője, ennél fogva az átvett áru vételára tekintetében fizetésre kötelezettje maga az alperes. A szállítási szerződés rendelkezéseinek megfelelően a perbeli két számlát a szállító az alperes felé kiállította, s azokat az alperes kifogásközlés nélkül befogadta. Fizetési kötelezettségét 2007. május 29-i levelében sem vitatta, csupán arra hivatkozott, hogy nehéz anyagi helyzete miatt azokat teljesíteni nem tudja, majd kijelentette: „mindent elkövetünk annak érdekében, hogy ki tudjuk egyenlíteni a számlánkat”. A későbbiekben viszont - így a per során is - az alperes már vitatta, hogy az általa ténylegesen átvett és felhasznált áruk ellenértékét ő lenne köteles kiegyenlíteni. Az erre alapított ellenkérelemre tekintettel a perben elsődleges feladat az alperes és a Y... Kft. által megkötött, engedményezésként nevesített szerződés tartalmának vizsgálata, a szerződés típusának meghatározása volt.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint - az elsőfokú ítélet indokaitól eltérően - helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a szállítási szerződés megkötését követően a szállítóval az alperesi megrendelőt terhelő vételár teljesítése érdekében engedményezési szerződést kötöttek. Az iratokhoz 8/A/1. sorszám alatt csatolt megállapodás nem csak megnevezésében, de tartalmát tekintve is engedményezési szerződésnek minősül, az minden tekintetben megfelel a Ptk. 328. § (1)-(2) bekezdéseiben rögzített követelményeknek. Azon túlmenően, hogy a felek az alperest engedményezőnek, a szállítót pedig engedményesnek nevezték, a megállapodás 7. pontjában úgy rendelkeztek, hogy a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. engedményezésre vonatkozó szabályai irányadóak. Az alperes ugyanakkor egyértelműen megjelölte, hogy fennáll vállalkozási szerződés

Gf.I.30.231/2009/3.szám

közte és a X... Zrt. között, úgy nyilatkozott, hogy a szállítási szerződéssel érintett anyagok felhasználása ennek keretében történik. Akként rendelkezett, hogy a X... Zrt. „közvetlenül utalja” az engedményes, azaz a felperesi jogelőd részére az alperest megillető vállalkozói díjat a vételárnak megfelelő összeg erejéig. E rendelkezést a Ptk. 207. § (1) bekezdésének megfelelően, tehát úgy értelmezve, ahogyan azt a másik félnek, azaz az engedményesnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel, a szavak általánosan

elfogadott jelentése szerint értenie kellett, megállapítható, hogy az alperes a X... Zrt-vel szemben fennálló vállalkozói díjkövetelését részben a felperes jogelődjére ruházta. A szerződés ekkénti minősítésének nem akadályja, hogy az engedményezésre vonatkozó törvényszöveg szóhasználata a szerződésben nem szerepel, miután ez az adott szerződéstípus létrejöttéhez olyannyira nem jogszabályi követelmény, hogy engedményezés még ráutaló magatartással is érvényesen létrejöhet. Ahhoz mindössze annyi szükséges, hogy a megállapodás tartalma alapján megállapítható legyen a követelés másra történő átruházása, egyben határozottan és pontosan meg legyen jelölve maga a követelés, amelyre az engedményezés vonatkozik. A szerződés engedményezési jellegét támasztja alá az is, a szállító vállalta, hogy az alperes részére kiállított, leigazolt számlák másolatait megküldi a kötelezettnek.

A perbeli engedményezés annyiban sajátos, hogy az alperesi engedményezőnek a szerződés megkötésének időpontjában még lejárt vállalkozói díjkövetelése a megrendelővel, azaz a X... Zrt-vel szemben nem volt, hiszen a két szerződés ugyanazon a napon jött létre, tehát egy jövőbeni követelés engedményezése történt meg. A kialakult bírói gyakorlat szerint azonban a jövőben lejáró és a feltételhez kötött követelés is érvényesen engedményezhető. Csak olyan „jövőbeni követelést” nem lehet engedményezni, melynek keletkezése, létrejötte is eleve bizonytalan (BDT 2008/11/186. számú jogeset). A perbeli esetben azonban az engedményezőnek már vállalkozási szerződése állt fenn a kötelezettel szemben, így az ebből eredő, jövőben esedékessé váló, meghatározott ellenértékre vonatkozó követelés jogszerűen engedményezhető volt. Ennek nem képezhetette akadályát az sem, hogy összecszerően az engedményezett követelés a szerződésben nem szerepelt, miután maga a követelés határozottan és pontosan körülírásra került (BDT 1999/52. számú eseti döntés).

Amennyiben az engedményezési szerződés valóban létrejön és hatályossá válik az engedményező és az engedményes között, a kötelezett és az engedményező közötti jogviszonyban jogutódlás következik be: az engedményes a régi jogosult (engedményező) helyébe lép (Ptk. 329. § (1) bekezdés). A szerződés az abban részes felek, tehát az engedményező és az engedményes között a megkötésének időpontjában hatályossá válik (hacsak a felek a szerződés hatályát nem kötik kifejezetten valamilyen feltételhez), vagyis a kötelezett értesítése a szerződésnek nem érvényességi feltétele. Ahhoz azonban, hogy az engedményezés a kötelezettel szemben is hatályosuljon, szükség van az engedményezésről szóló értesítésére (Ptk. 328. § (3) bekezdés). A kötelezett tehát értesítés hiányában annak ellenére a régi jogosultnak teljesíthet, hogy a jogosulti oldalon jogutódlás következett be (EBH 2005/1222. számú jogeset). A perbeli esetben ez az értesítés nem történt meg, sem

az alperes, sem a felperesi jogelőd a X... Zrt-t az engedményezési szerződésről nem értesítette. Az értesítést az, hogy az engedményezés tényéről a kötelezett tudomást szerez, nem pótolja, hiszen ahhoz, hogy a jogutódlás folytán jogosulttá vált engedményes részére teljesítsen, az engedményezés tartalmát is ismernie kell annyiban, hogy pontosan milyen követelést tartozik a továbbiakban az engedményes részére teljesíteni. Különösen igaz ez jelen perben, mivel az alperes nem a teljes, kötelezettel szemben fennálló vállalkozói díjkövetelését engedményezte a felperesi jogelődre, annak csak egy részét, a szállítási szerződésből eredő vételár mértékéig. Miután a kifejtettekből következően a X...

Zrt-vel, mint kötelezettel szemben az engedményezés nem vált hatályossá, maga az engedményezés nem ment teljességbe, a felperes követelését továbbra is az alperessel szemben érvényesítheti.

Az alperes helytállási kötelezettsége így a felperessel, mint a szállító jogutódjával szemben a szállítási szerződésen alapul. Mivel az áru szállítása elismerten megtörtént, az alperes a vételár megfizetésére köteles. E kötelezettség alól nem mentesíti, hogy a szállítási szerződés 16. pontja szerint az adásvétel tulajdonjogfenntartással történt, a felek ugyanis már a szerződés megkötésének időpontjában tisztában voltak azzal, hogy az árut az alperes a vállalkozási jogviszony keretében beépíti, felhasználja, hiszen szerződésüket éppen a vállalkozás teljesítése érdekében kötötték. A vállalkozó által beépített anyag a Ptk. 95. § (1) bekezdésének megfelelően a megrendelő tulajdonában álló ingatlan alkotórészévé vált, ennek következtében azon a megrendelő szerzett tulajdonjogot. Így a tulajdonjogfenntartás kizárólag a be nem épített termékekre vonatkozhatott, a perben azonban erre utaló adat nem merült fel, miután a kivitelezés megtörtént. A szerződési kikötés ezért az alperesnek a vételár megfizetése tekintetében fennálló helytállási kötelezettségét nem befolyásolja.

Megjegyzi még az ítéletábra, hogy a visszterhes, illetőleg ingyenes engedményezési szerződések elhatárolásánál nem annak van szerepe, hogy a követelés engedményezése névértéken vagy azt meghaladó értéken történik meg. Visszterhes az az engedményezési szerződés is, amelyben a követelést az engedményes az engedményezőtől ellenérték fejében „megvásárolja”, de az is - és ez a visszterhes engedményezés leggyakrabban előforduló esete -, ha valamely tartozás harmadik személlyel szemben fennálló követelés átruházásával kerül kiegyenlítésre (BDT 2006/1364. számú eseti döntés).

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében - részben eltérő indokokkal - helybenhagyta. Az eredménytelenül fellebbező pereszes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes jogi képviselőjével összefüggésben a másodfokú eljárásban felmerült költségeinek viselésére, amelyet az ítéletábra a pertárgyérték figyelembevételével - kerekítéssel - ÁFÁ-val növelt összegben 200.000,- Ft-ban határozott meg (32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont és (5) bekezdés). Ezen felül - ugyancsak pereszesessége tekintetével - köteles az alperes a személyes illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt 393.500,- Ft

- 7 -

Gf.I.30.231/2009/3.szám

összegű fellebbezési eljárási illeték állam javára történő megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének, valamint 15. § (1) bekezdésének megfelelően.

Szeged, 2009. november hó 13. napján

Dr. Mányoki Zsolt sk.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Gabriella sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
ábrabíró

